

har Betydning, og som man kan slaa sin Lid til.

Nu forekommer det mig — og jeg er her fuldstændig i Overensstemmelse med, hvad den højtærede Landbrugsminister udtalte —, at det er et mærkeligt Tidspunkt, paa hvilket disse Lovforslag fremsættes. Hvis vi havde været inde i en ren Nødsituation, hvis man kunde sige: Det er ganske umuligt overhovedet at erhverve Jord, kun til ganske ublu Priser kan vi opnaa, og endda vanskeligt nok, at faa Jordarealer til Udstykning til mindre Brug — ja, saa var der dog et Grundlag for, at saadanne Lovforslag blev fremsat til Behandling her i Rigsdagen, men vi er netop nu inde i en Tid, hvor Jordpriserne stadig gaar ned ad Bakke, og Landbrugsministeren har jo fuldstændig Ret i, at det ikke mindst gælder med Hensyn til de store Ejendomme. Det viser sig — vi kan se det hver Dag, naar vi tager en Avis i Haanden —, at flere og flere bliver udbudt til Salg, og vi ved udmærket godt, at Priserne ogsaa ryger nedad i denne Tid. Jeg er tilbøjelig til at tro, at naar Formanden for Jordlovsudvalget, det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, om kort Tid tager Ordet, vil han bekræfte, at vi i Statens Jordlovsudvalg har Beviser paa, hvordan den ene efter den anden kommer og tilbyder os deres Ejendom, og vist ogsaa Beviser paa, at vi i denne Tid kan erhverve Jord til Priser, der ligger under Jordskylden. Jeg synes, at naar man har saadanne Beviser, ser det en lille Smule mærkeligt ud, at man kommer med Krav om, at nu skal der eksproprieres Jord, eventuelt i alt Fald, fra bestaaende Landbrug. Vi fik forleden en Meddelelse fra det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen med Hensyn til Jordpriser, nemlig at der af Statens Jordlovsudvalg var opkøbt saa og saa store Arealer, og at Prisen gennemsnitlig laa omkring 750 Kr. pr. Td. Land. Jeg vil gøre opmærksom paa, hvad jeg ogsaa tror det ærede Medlem nævnte, at næsten al den Jord, der er købt af Statens Jordlovsudvalg, er ganske udmærket og i mange Tilfælde glimrende Jord; der er i Virkeligheden kun meget faa Arealer af tarvelig Beskaffenhed. Men naar vi er nede paa en Pris som 750 Kr. pr. Tønde Land for meget god Jord, og Prisen stadig gaar nedad, er der meget lidt Grund for de ærede Medlemmer til at fremsætte Krav om Ekspropriation i dette Øjeblik. Nej, vi har set en Nødsituation i andre Lande, og dér har vi set en kraftig Jordlovgivning i den senere Tid, men dér havde man ogsaa begaaet den store Fejl gennem en lang Aarrække, maaske gennem Aarhundreder, at samle Jorderne paa

enkelte Hænder; dér havde man store Jordmagnater, og ved Siden deraf havde man det store jordløse Proletariat, der levede som Landarbejdere omkring paa disse store Godser. Men her i vort Land er der foregaaet en ganske anden Udvikling gennem mere end et Aarhundrede, en Udvikling, som vi haaber ogsaa maa fortsættes, naar vi efterhaanden kommer ind i normale Tilstande saaledes at Udstykningen ad Frivillighedens Vej atter kommer til at gaa fremad, ligesom det er sket gennem hele det 19de Aarhundrede.

Der er en anden Ting, jeg ønsker i denne Forbindelse at nævne: man maa aldrig vente, naar man vil gøre Ret og Skel, at man gennem Ekspropriation kan faa billig Jord. Jeg ser da ogsaa, at der i Lovforslaget om Erhvervelse af Jord til Oprettelse eller Udvidelse af mindre Landbrug er taget nogle Hensyn, som det forekommer mig, at man ikke tidligere har taget fra Socialdemokratiets Side. Der staar saaledes i § 4, at naar der eksproprieres fra en Ejendom, bliver der at tage Hensyn til, at det Jordareal, der bliver tilbage, svarer til Avlsbygningerne. Det er altid et Fremskridt, og det er antagelig noget, de ærede Medlemmer har lært af Venstre, idet vi stadig har fremhævet dette som en Nødvendighed. Endvidere er der i § 9 taget det Hensyn, som jeg tror den ærede Ordfører for Forslagsstillerne ogsaa nævnte, at man ved Ekspropriation ganske vist lægger Grundskyldsansættelsen til Grund ved Beregningen af Erstatningen, men samtidig giver et Tillæg for Brugsafsavn af indtil 10 pCt. Jeg tror ogsaa, dette er noget nyt, og det glæder mig, at man dog har taget lidt ved Lære.

Jeg maa dog ligesom den højtærede Landbrugsminister spørge: Er der dog virkelig nogen Mening i at bringe det Usikkerhedsmoment ind i hele Landbrugserhvervet, som det vil betyde, hvis vi gennemfører de af Socialdemokratiet stillede Forslag. Der staar i § 5, at man ved ganske almindelige Gaarde kan ekspropriere indtil 20 pCt. af det Areal, der hører til vedkommende Ejendom. Tror man, det er heldigt, at vedkommende Landbrugere har et saadant Sværd hængende over Hovedet, saa at de ikke ved, hvad Dag der kan komme et Nævn, som slaar ned paa dem og siger: Vær saa artig, nu maa I aflevere en Femtedel af jeres Areal. De ærede Forslagsstillere kan være ganske overbevist om, at det i meget betydelig Grad vil hemme Initiativet. For saa vidt man kan vente Lovforslag af lignende Karakter i de kommende Aar, vil